

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, péntek, november 26

Tizedik évfolyam.

A FINNEK ÉS MI.

A finn iparos iskolákról általunk pár nappal ezelőtt elmondottakból három tanúság vonható le.

Egyik, hogy messzi északra vetődött rokonaink a lappok és jegesmedvék társaságában is sokkal inkább felfogták az iparosok szakoktatásának fontosságát, s e célra nagyobb intézményeket létesítettek és több áldozatokat hoztak, mint mi a művelt Európának majdnem közepén.

A második, hogy az iparos iskola tanítványainak legnagyobb része olyan, a kik egyszersmind más tanítványok növendékei. Nálunk ez a legszokatlanabb jelenségek közé sorozható. Iparos és iskolai tanuló nálunk két ellentétes, össze nem egyeztetendő fogalom, egyfelől azért, mert sokan azt hiszik, hogy az iparosnak egyáltalán felesleges a tanultság, másfelől pedig, a kit tanulónak szántak a szílék, sokkal aristocráticasabb életpályáról ábrándoznak számára, hogy sem egyszersmind iparosására, ipari rajzra és mintázásra taníttatn k.

Nálunk csak az megy iparosnak, a ki vagy nem bírja ki észszel a tanulást, vagy az, a kinek szülei egyáltalán nem képesek fedezni a tanítási költségeit, lesznek tehát iparosok kényszerűségből, mert urak nem lehetnek. Urnak lenni pedig nálunk bizonyos mértékig azt jelenti, hogy kevesebbet kell dolgozni és több időt fecsecelni, mint más nem úri embernek. Maga az iparos és kereskedő, ha egy kis módra tett szert, már azon járta az esztét, hogy jogásznak vagy orvosnak neveltesse fiát. Korántsem azért, mintha nem tudná, hogy ezek a pályák sokkal kevésbé jövedelmesebbek, mint a kintinó iparos és széles látkörü kereskedőnek kenyérkeresete, hanem azon okból csupán, hogy azok kényelmesebb és uriasabb foglalkozások. Oskolákban, sőt még gymnasiumokban taníttatni a gyermekeket, s ugyanakkor agyagot gyúrni vele, hogy az ipar folytatásának egy fűfel-tételét, a mintázást, megtanulja, — ez csak afféle fókahússal és halzsírral táplált finn koponyának lehet észjárása. Látszik, hogy nem tudják mi az ősi, hősi karakter és a paprika. Nem sejtik a mamlaszok, hogy mekkora dicsőség az, miszerint mi nagy jogász- és híres szónok-, habár sajnálatraméltólag koldus nép vagyunk.

A KELET TÁRCZÁJA.

A CSATA ELŐESTÉJÉN.

Regény.

Írta:

TURGENIEV IVÁN.

I.

Az 1853-dik év, egyik legforróbb nyári nappján, hét fiatal ember pihent egy nagy hársfa árnyában, a Moszkva folyó partján, Kuntsovától *) nem messze. Ez ifjak egyike, ki mintegy huszonegy éves lehetett, magas, karcsu egyén volt, barna arczbőrrel, finom szabású, kissé görbe orral, magas homlok, s mosolygó telt ajkakkal; hanyatt fektült a fűvön, s félgy lehunytt apró szemével, elgondolkodva szemlélte a tájat. A másik hason fektüve, kezeire támasztotta szőke, göndör fürtje, az ő tekintete is a távoli látkör kalandozta bé. Három évvel idősebb volt barátjánál, de fiatalabbnak látszott. Vékony bajusza alig árnyalta bé meg ajkait, s könnyű pelyhedzés lágyan borította el állát. Volt valami vonzó és kedvesen gyermekded e finom vonásokban, e kerekded arczban, e barna, szelid kifejezésű szemek, ez üde ajkak, e fehér, szép alaku kezekben. Minden egészséget, gondtalan vidámságot, s az ifjkorban vetett bizalmat lehelt nála; az ifjkorban vetett bizalmat lehelt nála; mosolyogva szemlélődött, s kissé betanult

*) Moszkva környékén fekvő kastély gyönyörű kilátással a Moszkva vízére, a hova sok család ki szokott menni nyaralni.

A harmadik tanúság, hogy az iparosoknál a nők is járnak, sőt épen varrónők. Nálunk a varrónő csak terem, mint kékény az erdő szélén, senki sem gondol rá. A nőnek vele kell születnie, hogy a tövel is tudjon banni, s egy pár hatosért görnyedezve kinlódják át az életet. Hogy a jó köntös vagy pipere-készítéshez még talán rajzolni és festeni kellene tudni, az senkinek sem jut eszébe nálunk. A mi jó és csinos, azt külföldről hozatjuk, idehaza a nők legnagyobb részt csak robot munkát végeznek.

Talán sehol sincs Európában a nőknek oly nyomorult helyzete, mint nálunk. Férfi számára nyitva van az élet minden pályája, magukhoz is ragadják azt mind, a mivel embernek pénz kereshetni. Mi jut a nőnek például egy Kolozsvárt? Gyáraink nem léteznek, holott bármily kicsiny művelt városban a nők egyrésze gyárakban foglalkozik. Kereskedősegédek, könyvvezetők magyar fogalom szerint nők nem lehetnek. Női iparosok nagyon csekély számban vannak ugyan, de ezen ipar kizárólag a test és lélekölő, s a mellett szerfelett keveset jövedelmező varrásra szorítkozik. Fejéreműtinket azonban készen vásároljuk külföldről, a női pipere legnagyobb része szintén ügyesebb külföldi iparosnők kezéből kerül hozzánk. Másik nagy része pedig házilag készül. Hol van tehát kenyérkeresete a város másik nőnemű felének? Pedig ők is akkora, ha nem nagyobb számban, vannak, mint mi, nekik sem adja a jószívű természet ingyen a ruházatot és az a gépezet, mely éjjel-nappal munkában és egész munkája csak pénzpusztítás, a gyomor ő náluk sem hiányzik. Honnan élnek tehát? Egy részük olyan keresethez fordul, mely megfosztja őket emberi méltóságuktól, a másik részben nyomorog, a harmadik terkessé teszi a férfiú életét, s csak egy részének jut az öröm, hogy ezen teherért adjon a férfiúnak viszonzásul családi boldogságot.

Lám Finnországban gondolkodnak e nagy kérdés felett, s iparra taníttatják a nőket.

Justus.

Szerbia a monarchiákkal folytatandó kereskedelmi tárgyalásokon új meghatalmazottakat nevezett ki, és pedig Joannovics Kosta államtitkár és Stefanovics Szvetozart, a közalpok igazgatóját. Az illetők, hír szerint, esztőtörtön utaznak el Belgrádból Bécsbe.

kaczérsággal támasztotta fejét kezére. Bő fehér felöltő volt rajta, mely inkább pongyola, zubbonyhoz hasonlított; kék selem nyakkendő volt bogyozva könnyedén, finom nyakára, s mellette a fűvön kissé gyűrűt szalmakalap pihent.

Vele szemben társa vének nézett ki, s annak csontos arczába tekintve, az ember nem hitte volna, hogy képes magát jól, boldognak érezni. Nem látszott legkisebb fesztelenség külsején, felül széles, alól elkeskenyülő hosszukás feje, nem látszott jól illeni széles ajakához, szűk fekete kabátjába begombolt testével, hangyagul függő karjaival, nagy felhuzott lábaiszáraival, melyek a sáska hátulsó lábaira emlékeztettek, nagyon előnytelen kinézéssel bírt. Es mégis, ez oly kevésbé vonzó egyéni tulajdonok mellett is a valódi szellem feltűnt rajta azonnal; csak rövid vizsgálat után is e szabálytalan, sőt kissé tán neveltséges alak és arcz, a mély elmélkedés és nemes indulatok megszokását fejezte ki.

Neve Bersénieff Petroileh András volt, társát Choubine Jakovievitch Pálnak hívták.

— Miért nem fekszel te is így, mi-ként én? — szólott ez utóbbi barátjához, az ember sokkal könnyelműbben érzi magát. Felemelkedhet talpaidat s egymáshoz ütheted, így ni!

Az unalmas, hogy az ember mind csak a tájat nézze! Így, a szép zöld fűvet örre előtt, látja elé-hátra futkorászni a kis bogárkakat. Hitemre mondom! ez sokkal mulatságosabb valami! Hidd el, igazán neveltségesen nézel ki azzal a te papír sziklára támaszkodó, operai énekeshez méltó, ál klaszikus tempóddal. Fe-

A dunai parti államok bizottsága mint birlik, e hó 29-én ül össze Galatzon.

A képviselőház mentelmi bizottsága tegnap délután 5 órakor Szathmáry Miklós elnöke alatt tartott ülésében tárgyalás alá vette Hermann Ottó és Szalay Imre orsz. képviselők mentelmi ügyeit és beható tárgyalás után abban állapodott meg, hogy a képviselőháznak a nevezett képviselők mentelmi jogának felfüggesztését fogja javasolni.

Ezenkívül tárgyalatott Mocsáry Géza orsz. képviselő sajtóvétségi mentelmi ügye. A bizottság e tárgyban is a mentelmi jog felfüggesztését fogja ajánlani.

KÜLFÖLD.

A Dulcigno átadásáról szóló legújabb hírek, úgy látszik, igen komoly anveendők. Bécsi lapok értesülése szerint Dervis pasa Dulcigno felé siet. A Boyana hidját elrontatta, és megszállta a Dulcigno feletti magaslatokat.

Scutariban nagy izgatottság uralkodott. A liga meg akarja támadni a pasát, ki azonban, a mint reménylik addig megszállja Dulcignot, míg az albanok előre nyomulhatnak.

Scutariából nov. 23-ikáról következőket távirják e tárgyban:

A városban nagy izgatottság uralkodik a miatt, hogy Dervis pasa, a mint látszik, erőszakait is át akarja adni Dulcignót a montenegróinak. A bazár be van zárva. A muzulmánok fölggyverkeve tartanak gyűléseket. A vidéki lakosságot fégyverre szolgáltatta a liga. Kisebb csapatok ide is érkeztek már. A liga hátulról akarja megtámadni Riza pasa seregét.

A dulcignói ügyben mult kedden minisztertanács tartott, melyen azon véleménynek adtak kifejezést, hogy Dervis pasa nem fejt elég tevékenységeit ki. Ez okon egy minden miniszter által aláírt sürgető rendeletet intézett a szultán a pasához. Mai táviratok szerint Dervis pasa tegnap megszállta Dulcignót.

Országgyűlés.

A képviselőház 24-iki ülésén Ordodi Pál miniszter válaszolt Madarász interpellációjára a vasutak mentén ültetendő gyümölcsfák tárgyában. Előadja, hogy már elődje idejében tétettek ez ügyben lépések s a vasuti öröknek kedvezmények adtak, csak hogy az utak mentén a gyümölcsfa telepítését leétesíthessék. Említi, hogy több kevesebb sikerrel már a brassai, marosvásárhelyi vonalon vannak ültetve. Ezenkívül szederfák ültetése iránt tett egy fumei czég

szítsd meg egy kicsit izmaidat; az öröghen is! csak megleheted, mikor a pályázaton harmadik jelöltnek estél bé. Fűtyüljön uram egy kicsit, s nyujtsa ki már tagjait!

(Foly. köv.)

A föld és az ember.

(Folytatás.)

S hogyan fogja fel az ember a nagy természet! Nem szöve a hegyekről, minők Gib raltár, Lichtenstein és Fenestrelle hegyei, melyeknek eléktelenítésére, katonai czélobból száz meg száz milliókat költöttek a kormányok, hány festői magas partfát, hány kies alacsony partlejtőt vásároltak össze némely helyeken részint féltékeny földbirtokosok, részint tüzerek, kik a természet szépségeit a pénzvártók módjára csak az aranyrud értéke szerint becslik! A sürin látogatott hegyes vidékeken hasonló kisajátítási düh szállja meg a lakosokat; a tájakat kockákra darabolják s a legtöbbet igérőnek adják el; minden természeti nevezetesség: a kőszikla, a barlang, a vizesés, a jégár hasadéka, mind magánbirtokká válhatik egészen az ekbo hangjág. Vállalkozók veszik bére a vízszuhagokat s deszka-korlátokkal kerítik be azokat, hogy a nem fizető utasokat meggátolják a vizomlás szemlélésében; aztán hangzatos hirdetések után szép csengő tallérokka változtatják a napfényt, mely a porrá zúzódtó vízecspepecskében játszik, meg a szélifurallatot, mely a levegőben köd-foszányokat lobogtat. Az utazó csak mély elkeseredéssel hasonlíthatja össze azt a Niagara-t, a minővé az emberek tették, a régi „mennydörgő vízzel”, a milyentől azt a természet adta. Csuf épületek, gyárak, vendégfogadók s raktárak fészkeltek meg magukat a partalakon; a „hird-

ajánlatot, mely iránt azonban még nem döntöttek.

Kemény Gábor miniszter szintén tesz néhány megjegyzést, hogy a kormány nem a vasutaktól, melynek egyébb a célja mint a kertészet — de az egyesektől várja az ügy előmozdítását.

A ház a válaszokat tudomásul veszi.

A második interpellációra nézve: hajlandó-e a miniszter az államvasutak igazgató tanácsában az ipar két képviselőjét meghívni kijelenti, hogy Orzodi figyelembe véve azt, miszerint az igazgatótanács csak legközelebb szerveztetett, és hogy bevárandó, miképen fog működni, azt válaszolja az interpellatőr, hogy egyelőre előbb nincs szándéka az igazgatótanács szervezetében változtatást tenni. Kéri interpellatője tudomásul vételét.

Madarász 3-ik interpellációjára melyben kérdi: mikor rovarsoltattak a gépgyár tárgyai utóljára, és hajlandó-e a miniszter az illető okmányt, valamint a gépgyárnak 1879. évi üzleti jelentését a ház elé terjeszteni. A miniszter előadja, hogy a rovarsolás legutóbb folyó év tavaszán történt. Az illető okmányt a miniszter a ház irodájában eredetiben le fogja tenni; az évi üzleti jelentés minden évben és így az idén is be volt terjesztve.

A ház mindhárom választ tudomásul veszi.

Ezután az 1881-iki államköltségvetés s jelesen a közmunka és közlekedési miniszterium költségvetésének tárgyalása következik:

A közlekedési budget.

Thaly Kálmán a Dunaszabályozás kérdésében szólalt fel.

Horváth Gyula a Tisza és mellékfolyóinak szabályozására s o szabályozás tervszerű kivitelére hivat a kormány figyelmét.

Apponyi Albert gr. a Dunameder kellő mélyítésére és tisztítására, és a lánczhajózásnak állami intézésére hívja fel a kormány figyelmét.

Törs Kálmán Szentos város és vidéke érdekében levő töltésbebebezési kérdésre figyelemzteti a közlekedési minisztert.

Ordodi Pál közlekedési miniszter felszólalása után a közlekedési budget általános tárgyalása befejeztetett.

Ezután néhány tétel letárgyalása után az interpellációk terjesztettek elő.

Irányi Dániel interpellációjára a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez így szól:

Mintán az önkormányzati szervezet elkészítése végett a király által összehívott katolikus kongresszus ebb li munkálatát meg 1871. évi márczius hónapban terjesztette fel ő Felségéhez, ő Felsége pedig azt jelentés s illetőleg javaslat-tétel végett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez beklüdtötte;

detégyártók” árucikkeik és lim-lomjaik kelen-dősege érdekében a Niagara szépségére számíttva, a dörgő zuhataggal átellenben raggatták föl szennyes, vagy hazug fali hirdeteiket; más, meg kiállhatatlanabb iparizók azzal ámitják magukat, hogy a tájképet néhány kültői vonással megpótolják, ha kínai kioszkokat s góth tornyoskákat emelnek rajta. A fákat, melyeknek zöld lombozata oly szépen szegélyezte a tájtekző vizet, eltűntette a fejze, s maga a víz-tömeg is szemlátomást megcsökkent azon esatornák miatt, melyeket a gyártulajdonosok vezetnek ki a Niagara-ból, hogy gépeik kerekait hajtassák, Használja fel az embri munka a zuhatag roppant erejét, nagyon helyesen teszi; csak hogy e hasznosító eljárásban a hely szépségét korántsem kímélték meg.

E romlott izlés, melynélfogva a legszebb tájakat is elrutitják, s melynek alapoka a tudatlanságban és hiúságban rejlik, ezentulra már el van ítélve; az emberi értelemmek a szépséget mostanában nem a tisztán külsőleges hin utánzásokban, vagy valami barokk és viaszás díszítésben kell keresnie, hanem a maga és a természet műve közötti benső és teljes harmóniában. Az az ember, ki a földet igazán szereti, tudja, hogy őrizni, sőt növelni kell annak a szépségét, s újra megadni azt neki, ha valami durva kizsákmányolás már megfosztotta attól. Belátva, hogy az ő saját érdeke egybeolvad az összesek érdekével, helyrehozza az elődei által elkövetett pusztításokat, ápolja a földet a helyett, hogy durva erőszakot követne el rajta s épen ugy munkál földbíróknak a szépitésén, mint a javításán. Nemcsak mint földművelő és iparizó tudja mind jobban-jobban fölhasználni a Föld terméseit és erőit, hanem arra is képtessé válik, hogy mint művész több báj, kecsét és fenséget kölcsönözzön az őt környező tájnak, sőt való-sággá tudja tenni a festők által képzelt tájképe-

Hirdetési díjak.

Egy négyszög cenziméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések elvételének:

Bécsben: Oppellik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein et Vogler hirdetés irodája. Goldberger A. hirdetések fevétel irodája Budapest Székváros 3. sz.

Nyitási díjak:

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

minthogy azóta tizedfél esztendő mult el, nélkül, hogy az említett tervezet akár helyben hagyott akár pedig, ha ellene alapos, törvényes kifogások vannak, módosítás végett a kongresszusnak visszaküldetett volna;

mintán végre sem a jog-egyenlőséggel, sem a közérdekkel meg nem egyeztetendő, hogy önkormányzati joggal, melylyel minden egyéb egyház és felekezet él, azon egyház ne birjon, melynek legtöbb hiva van az országban: kérdem a t. miniszter urtól;

Miért nem hagyattott még jóvá a katolikus kongresszus önkormányzati szervezete, vagy ha az ellen törvényes kifogások tehetők, miért nem közöltettek azok a kongresszussal?

Szándékozik-e a t. miniszter ur ezen mulasztást mielőbb jóvá tenni?

A közigazgatási enquete.

A közigazgatási enquete tegnap délután 5 órakor tartott 3-ik ülésében folytatta a hétfőn megszakadt tárgyalást.

Gyarmathy Miklós Kolozsmegye alispánja kijelenti, hogy a helyi önkormányzat hiva, a kinevezésnek nem barátja, hanem a tisztviselőket élethossziglanra kívánja választatni.

Földvály Mihály az önkormányzatnak s választási rendszernek hiva. De midőn ezt kijelenti, nem kékik hozzá tenni, hogy fogadtassék el bármelyik rendszer, ez a létező bajokat magában orvosolni nem fogja.

Elmondja röviden, miként képzeli ő magának a törvényhatósági közigazgatás olyatún berendezését, mely az önkormányzati igényeket kielégítse, s az állam érdekeinek is megfelelően. Az értekezlet folyamata alatt többször hallotta felemlíteni, hogy a közügyek iránti érdeklődés megszűnt, s a megyei biz. közgyűlés nem egyéb, mint holt testület. Ő tehát mint az autonómikus jogok tágitásának hiva és barátja, az általa is észlelt közönyt óhajtaná mindenekelőtt megszüntetni. El fogjuk ezt érni, ha 1876. VI. t. cz. 58. §. szerint a közigazgatási bizottsághoz utalt fontosabb ügyek ismét a közgyűlés jogköréhez adassanak vissza; szükséges továbbá, hogy a megyei választott tisztikar fegyelmi ügyiben ne idegen elemek bíráskodjanak, mely oly nagy visszatasztóztást szül mindenfelé, hanem alkittassék meg a fegyelmi választmány akként, mint az 1870. XL. t. cz. 22. §-a értelmében az igazoló választmány.

Ezt előrebocsátva óhajja, hogy a megyei erő kvalifikációhoz kötött — választott tisztviselő élén az alispán álljon. A közigazgatás szá-lai lehetőleg az ő kezében koncentráltassanak, mert megczáfolatlan axima, hogy a testületi eljárással a felelősség csak nem lehetetlen s sem-

ket is. „A Föld lelkiismeretével” válván az ember, az által felelősséget is vesz magára az őt környező természet harmóniáját és szépségét illetőleg.

A római bódítók durva kezei s a középkor szomorú ideje alatt az a rabszolgatömeg, mely a földet művelte, nem igen tudta megérteni a szépséget annak a földnek, melyen nyomorult élete lefolyt, s a körütte levő táj iránti érzékének szükségképen meg kellett romlania. Az élet keserűsége nagyon is érezhető volt annak akkoriban, hogysem az ember gyakran átengedhetet volna magát annak a gyönyörködésnek, hogy a fellegetek, a kősziklákat és fákat csodálja. Mindentel csak egyenletlenkedés, gyűlölködés, rémület, háboru vagy éhség uralkodott. Az ur szépsége és egyenletlenkedése s a szolgák törvénye; minden ismeretlenben egy-egy gyilkostól félték; idegen és ellenség egyértelmű két szó vala. Egy ilyen társadalomban a jóra való ember, hogy sorsa ellen küzdjön és leke üntudatát megőrizze, csupán azt az egyet kísérthette meg, hogy vig és gunyos legyen, megréálja az erőset, főleg pedig saját urát, de a föld szemlélése nem támaszthatott benne szelidebb érzelmeket. A környező természet vonásainak fensége szükségképen ismeretlen maradt olyan emberek előtt, kik a család minden faja által gondosan ápoltt általános félelem hatása alatt a barlangokban, mély utakban, hegyzorosokban, az árnyékkal és esonddal teljes erdőben minduntalan csak ijeszítő kísérteteket s rettenetes, félig állat, félig démon szörnyetegeket láttak. Milyen különös fogalmat kellett maguknak alkotniok a Földről és annak szépségéről ama középkori barátoknak, kik soha el nem mulaszták, hogy térképeikre valamennyi távoli ország neve mellé tűzőkádó állatokat, lopátjagu vagy halfarku embereket, kosvagy ökrifejű grímadarakat, repülő boszorkányokat, fejeten s nagy vad szemeiket a mellükön hordó embereket is oda ne rajzoljanak!

mi esetre sem oly szabályos, mint az egyéni feltelesség; az alispánnak tehát elegendő segéd-személyezettel kell rendelkezni.

A főispáni állást fentartandónak véli, elégségesnek tartja az 1870: XLII. törvényzikkben körülírt jogkörét; adminisztráció ügyekkel ő ne foglalkozzék.

A közigazgatási bizottságról szóló 1876. VI. tezikket hatályon kívül kívánja helyezni, mert a törvény késlelteti az ügymenetet.

— A föllebbezési forumokat kevesíteni óhajtja; ellenben örömmel üdvözlőné a közigazgatási törvényszék behozatalát. Kell, hogy legyen független testület, mely ugy az alsóbb, mint a legfelsőbb közigazgatási hatóság határozatait érdeksértés eseteiben megsemmisíthesse.

Tisza Kálmán miniszterelnök Földváry beszédre reflektál és czáfolja állításait.

Tabajdy Károly Földváryval szemben félremagyarázott szavait igazítja helyre.

Dárday Sándor hosszas elméleti fejtegetés után átterve a tisztviselők választása vagy kineveztetésére, azt ő alárendelt kérdésnek tekintti: de a kvalifikáció kondíció sine qua non bármely módozatnál. Ő csak megjegyzeni kívánta, hogy a tisztviselők választását nem tekinti az önkormányzat kellékének. Hiszen Angliában az önkormányzat klasszikus földjén annak legfőbb tényezői a békébirák ezeket a korona nevezi ki. De belátja, hogy nálunk a tisztviselők választása nem csupán az adminisztráció kérdése, hanem eminenten politikai kérdés és meg van győződve arról, hogy parlamenti kormány attól el nem térhet, mert ugyanazon elem, mely a megyéket urálja, képezi azon elemet, melyre a parlamenti kormány támaszkodik és e viszony csak akkor fog megszűnni, mikor Magyarország megszűnt agrikulturális állam lenni. Szerinte minden agrikulturális országban a földbirtokos osztály olygarkhájával szemolni kell. Utal erőszben azon ellentétre, mely Észak-Amerika déli és északi tartományai közt létezik.

Alárendelt kérdésnek tekinti a kineveztetés, mint a hivatalok betöltésének módját és nem szeretné közigazgatásunk reformját ezen kockákra tenni, mely a parlamenti kormánynak talán leggyőzőhellen nehézségeit okozná. Ő nem követ a politikában ideálokat s ezért számol a tényezőkkel. Codexeket lehet recipiálni, de arra nincs példa, hogy más állam közigazgatását bármely nemzet recipiálta volna. Ő küldött a bíróságok kineveztetése mellett és tette azt azon nagy elv biztosítása érdekében, mely a törvénykezésnek és közigazgatásnak elválasztásában áll és most nem következetlenségből, hanem indokolt politikai számításból, nehogy közigazgatásunk reformja kockáztassék — bár jobban szeretné a kinevezést. — Az önkormányzati tisztviselők választása mellett nyilatkozik azon feltétel alatt, hogy a fentebbi garanciák létesítése s nevezetesen a hivatalok állandósítása és nyugdíjazása mellett egyuttal a contradictioris közigazgatási bíráskodás biztosíttassék.

Tisza Kálmán miniszterelnök az ellenében, a mit Dárday az olygarchiára nézve felhozott, azt tartja, hogy igenis van egy erős arisztokratikus érzés, de nem az arisztokráciában, hanem a földmivelő népnél, a melynél fogva sokkal szívesebben engedelmeskedik annak, kinek atyja, meg nagyatya ott élt az ő körében.

A középkor szűnet nélküli háborúinak a végén a küzdelemből megmenekült minden embernek szükségképen az volt a vágya, hogy valami nyájás, háborítatlan kis fészket rakjon magának; a nagy természet félelmebe ejté az embert, holott ő a béke után áhítozott. A renaissanceot a francia forradalomig egymást követett nemzedékek ideáljai: azok a tájak mutatják, melyeket fejedelmek és nagy urak mulató kastélyaik építésére választának. Igen kevés ilyen kastély foglal el olyan helyet, a honnan nagyszerű hegyes, vagy közsziklás vidéket lehetne szemlélni; sőt sok helyen, nevezetesen a Genfi-tó partján, a partmelléki gazdag birtokosok által épített mezei lakók háttal fordulvak a felé, a mi jelenleg mi előttünk a kilátás legnagyobbyszerű részének látszanék. E tájképnél, mely nagyon is hatalmas, nagyon is vadregényes arra, hogysem nézésében élvezetet találhatott volna, többre becsült akkor az ember egy szűk területet, melyben a képzeltetés tetszése szerint csaponghatott, egy kis patakot, mely éger-és rezgőnyárfák árnya alatt kigyózdott, szép, sűrű lombu fasorokat, gyepszőnyegeket és szobrokkal díszített apró tavakat. A kiességet elébe tették a terjedelmes látókör fenséges egyszerűségének.

Azok a népek, melyek mai napság civilizációjuknál fogva az emberiség élén állanak, általában igen keveset törődnek a természet szépségével. Sokkal inkább ipartűzők levén, mintsem művészek, elébe teszik az erőt a szépségnek. Az ember főleg azt akarja, hogy a földet a maga szükségéhez alkalmazza, hogy azt teljesen birtokába vegye, s így annak roppant kincseit kizsákmányolhassa. Országutak, vasutak és telegraf-vonalak hálózataival borítja el azt; megtermékenyíti a sivatagokat és megfőkezi a folyókat; szételűti a halmokat, hogy hozványföld gyanánt terítse el a síkságokon; átfurja az

A mi pedig a tisztviselők függetlenségét illeti, annyira igenis függetlennek kell lenni a tisztviselőnek, akár választott, akár kinevezett, hogy önkénylleg őt helyétől elmozdítani ne lehessen, de azt, hogy a kinevezett tisztviselő független lehessen a központi kormánytól, nem hiszi. Szükségesnek tartja, hogy a kinevezett tisztviselő annyira biztosítva legyen, hogy a kormány őt kormányzeloikból kortesnek fel ne használhassa; de hogy annyira független lehessen, hogy ő a kormánnyal ellentétes párt kortese legyen, azt nem tartja lehetőnek, mert a mely kinevezett tisztviselő a megye gyűlésén ellenzéki szónoklatot tart, a mely tisztviselő ellenzéki kortesnek beáll, az nem fogja azon kormánynak rendeleteit tisztességesen és becsúllettel végrehajtani, a melynek alá van rendelve.

Vargies Imre a közigazgatás hiányait a következőkben jelzi. A közigazg. leglényegesebb hibája a komplikáltság; maga a tisztviselő is csak lassan ismeri ki magát abban. Másik hibáját a közigazgatásnak abban látja, hogy az az ügyes-bajos félre nézve felette terhes, drága és lassu. Az adminisztráció technikája tekintetéből a megyék jelen beosztását helytelennek tartja s kijelenti, hogy szerinte jó adminisztrációt csak akkor fognak képezni, ha a megyék arondiroztatnak. Az is nagy baj, hogy a szolgabíró tartozik ugyan kerületében lakni, de ott, a hol akar.

Felemlíti továbbá szoló az ellenőrzés hiányait. Három ellenőrző köze van a törvényben felállítva: Egyik a főispán, másik a törvényhatóság, harmadik a közigazgatási bizottság. Szerinte ezek egyike sem képes az ellenőrzést kellő módon gyakorolni. Azt hiszi végül, hogy ha a hiányokon segítve lesz, s a fennálló törvény testté válik, az eddigi panaszok azon elismerésnek adnak helyet, hogy közigazgatásunk jó és pellengérré nem állítható.

Vizsoly Gusztáv óhajtja a megyék létezését azokkal a jogokkal ellátva, a melyekkel ma bírnak, de módosítandóknak tartja a rájuk vonatkozó törvényeket, — mert azt hiszi, hogy az egyes részletekben hiányok vannak.

A főispán ellenőrzését szoló általánosítani és teljesen keresztül vinni akarja, mert egy sok és különféle elemekkel álló bizottságot nem tait alkalmasnak az ellenőrzés gyakorlására.

Felemlíti végül, hogy a közigazgatási bizottságról, a kvalifikációról, melynek felállítását különben óhajtja, a nyugdíjazásról, a mit létesíttetni kíván, később az egyes pontok tárgyalása alkalmával kíván nyilatkozni.

Tisza Kálmán miniszterelnök azon tegnap és ma is szóba hozott eshetőség illusztrálására, hogy ha egyszerre minden tisztviselő újakkal cserélőtetőnek, feladatokat mutat be az értekezletnek.

Horváth László azt hiszi, hogy nagyon osalódnak, a kik a közigazgatás javítását a kinevezéstől várják, mert a törvények végrehajtását nem a rendszer biztosítja, hanem a törvények precisiója. Szoló határozott meggyőződésből vallja a megyék választási jogának meghagyását, kívánja azonban törvényeknek a kor követelményei szerinti felterjesztését.

Sipos Orbán a kinevezés mellett nyilatkozik azért, mert a választás nem nyújt biztosítékot a tisztviselőnek és a bíróságoknál látja a kinevezési rendszer jó eredményeit.

Alpeseket és az Andéseket, összeköti a 'Vöröstengert a Földközi-tengerrel s ahhoz készül, hogy a Csendes-tengert összeköttetésbe juttassa az Antillák tengerelől. Csaknem minden ember, akár részese, akár szemtanúja e nagy vállalkottnak, elongedi magát a munka mámore által ragadtatni s többé nem gondol egyébre, mint hogy a földet a maga képre formálja. Pedig, ha akarja, teljes mértékben haszonbajtá vá teheti az ember a Föld felszínét, ha tájainak kiességét teljesen érintetlenül hagyja is. A természet szép marad, ha az értelmes gazda megszűnik mintegy vaktában nevelni és erőtetni a legkülönbébb növényeket olyan talajon, melynek a saját-ságait nem ismeri, főleg, ha felfogja, hogy a földön nem szabad erőszakot elkövetni, s ha, mielőtt beültetné, előbb kipuhatolja s kitanulja, hogy mit szeret s mire alkalmas az. Az ember művészetének, bármit gondoljanak is felőle bizonyos komor lelkek, megvan az a képessége, hogy még a szabad természetet is megszépítheti az által, hogy megadja neki a perspektíva és változatosság báját, főleg pedig az által, hogy összhangba hozza azt a rajta lakók benső érzelmeivel. Svájczban a nagy tavak partján, a kék heggyekkel és csillogó jégárakkal szemben mennyi olyan mezei ház és villa van, melyek gyepszőnyegük, virágsoportjaik s árnyas fasoraik által még szebbé teszik a természetet, s boldogító édes álomként búvik meg az arra menő utast!

Napjainkban az értelmi fölszabadulás, melyet a tudomány ad meg, a szabadság szeretete, mely mind általánosabbá válik s az észszetartozóság érzete, mely gyakran tudtunkon kívül áthat s arra tanít bennünket, hogy a Föld mindenkié: mindezek rendkívül kiszélesítették a látás határait. Egyszer-smind az utasok mind jobban-jobban földérítik a Földnek a szépségét s erőinek a harmóniáját. Kivált néhány

A közvélemény teljes megnyerése előtt nem tartaná helyesnek szoló a kinevezési rendszert azonnali létesíteni, mert szerinte a legjobb intézmény is, ha nem a közvéleményben találja gyökerét, áldásos nem lehet.

Tibád Antal nézte szernt a közigazgatás rendezésénél egyedüli helyes kiindulási pontul első sorban csak azon czél szolgálhat, hogy az államnak a törvény és a kormány törvényszerű teljedéseiben nyilvánuló akarata a lehető legfényesebben átvíttessék a gyakorlati életbe. Ez az első és fő elv. A második és ehez hasonló, hogy a három (a törvényhozási, a végrehajtási és bíráskodási) hatalomkörköknek egymáshoz való, lehetőleg szigoruan jogi alapokra fektetett viszonya, melyben azok az állami s közvetlen a polgári szabadság legfőbb biztosítékát képezik, meg ne zavartassék. A harmadik, mit az adminisztráció rendezésénél szintén nem lehet figyelmen kívül hagyni, azon tekintet, hogy az állam-polgári ügyességkőség számára az igazgatásban mentül nagyobb, mentül tágasabb kör biztosíttassék, s végre, hogy ott, hol az adminisztráció gépezetörek kerekét az egyesek sphaeraiba ütöknek, csak a szükség nélküli és törvényellenes jog- és érdeksértésektől megóvassanak.

Tisza Kálmán miniszterelnök Tibád szavaira reflektál.

Dörly Dénes a közigazgatás javítására szükségesnek tartja, hogy a megkívántató erők képzéséről gondoskodás történjék, s erre nézve nem tartja elégségesnek azt, hogy az elméleti tudományok a tanítézetekben előadassanak, hanem óhajtja, hogy a közigazgatási hivatalnokokat képező gyakornoki állomások rendszeresíttessenek. Ezeknek kiütl megemlítésén, hogy a szolgálati szabályzat behozatalát szintén mellőzhethennek tartja, s az ügyvitel terén egyöntetű formákat kíván megállapíttatni, a többi kérdésnézve a részleteknél kíván nyilatkozni.

Még sokan lévén szólásra feljegyezve, holnap d. o. 11 órakor a tanácskozás folytatatik.

BELFÖLD.

Maros-Vásárhely, nov. 20.

(Felelet és felvilágosítás a maros-vásárhelyi huszár-laktanya ügyében.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becses lapja nov. 19-ki számában a „belföld“ rovatban, az itteni honvéd huszár-laktanya kérdésében, innen Marosvásárhelyről keltezve, s Öreg Márton névvel alajegyezve, egy nyílt levelet tett közzé, melyben az említett kérdés szőnyegre hozása alkalmából Öreg Márton a tényeket olyannyira elaldirto adja s e mellett a város tanácsát és képviselőtestületét oly kíméletlenül támadja meg, hogy, mint a tanács és képviselő bizottság elnöke, nem tarthatom magamat feloldva azon kötelesség álól, hogy egyfelől az elferdített tényeket az igazság és a nagy közönség ítéletének helyes utra terelése érdekében, másfelől pedig Öreg Márton ur támadása visszazantásítása végett: az alábbiakat nyilvánosságra ne hozzam.

Kérem tehát tekintetes Szerkesztő urat: szíveskedjék becses lapjában jelen közleményemnek helyet adni.

Emlékezhetik a szíves olvasó, hogy Öreg Márton ur olybá kívánja abban a nyílt levélben feltüntetni a dolgot, mintha annak a Marosvásárhelyre nézve mindenesetre sajnós, de azért

év óta igazi hév nyilatkozik azon szerető érzelmekben, melyek a művészet és tudomány embereit a természethez fűzik. Az utazók seregostől árasztják el mindazon tartományokat, melyek könnyen megközelíthetők s tájauk szépségéről avagy klímájok kellemes voltáról neveztesek. Festők, rajzölők és fotográfusok légiói járják át meg azt a világot a jang-e-kiang partjaitól az Amazon-folyam partjáig; tanulmányozzák a földet, a tengert, az erdőket a maguk legváltozatosabb jelenségeiben; földérítik előttünk minden nagyszerűségeit e bolygónak, a melyen lakunk, s a természetet való mind bensőbb társalkodás és e számtalan utazásokból haza hozott művészeti munkálatok alapján ma már minden művelt ember számot tud adni magának a földgömb különböző vidékeinek alapvonásairól és ábrázatáról.

Az utazások következtében ezen tul maga a Föld fogja lakóinak az izlését nemesíteni s megadni nekik a fogékonyságot az iránt, a mi igazán szép. Azok, kik a Pyrenéusokat, az Alpeseket, a Himaláját, avagy csak az oceán meredek falait bejárták, azok kik az őserdőket vagy a vulkáni krátereket szemléltetik, e nagyszerű tájképek nézelésénél megtanulják, hogy hogyan fogják föl az igazi szépet a kevésbé megkapó tájakon is, s hogy csak kíméletlenül nyuljanak azokhoz, mikor módjukban van rajtuk változtatni. Örömmel kell tehát üdvözlőnünk jelenleg azt a nemes kedvtelést, mely annyi embert, s mondhatjuk, a legjobbakat, arra indít, hogy az őserdőket, a tengerpartokat s hegytörökat járják s meglátogassák a természetet a Földnek mindazon tájain, melyeken ősz eredeti szépségét megőrizte. Érezzük, hogy, hacsak szellemi és jérkölsi töpességbe nem akarunk esni, minden áron hagsulyoznunk kell a Föld nagy jeleneteinek nézegetése által ama sok rít és középszerű dolog köznapiasságát, melyekben

nem épen oly életkérdés fontossággal bíró események, hogy a huszárök elhelyezése bevégzett ténynév vált: par force a városi tanács és a képviselőtestület az okai, mint a melyek a honvédség jogos kívánalmait „hájás gondolkozás“ból megtagadván, oda terelték a dolgot, a hol most van.

Lássuk tehát: csakugyan így áll-e a dolog, csakugyan a város tette-e acuttá é a kérdést, s valóban az ő hatóságának és törvényes mandatariusainak élihetetlensége és gyámoltalansága evocalta a sajnálatra méltó eseményt?

Hogy szavaim annál meggyőzőbbek és bizonyítékaim annál megdönthetlenebbek legyenek, de másfelől a polemikán is, melyhez különben sincsen kedvem, s melyet folytatni nem is akarok, utját vágjam, leghelyesebbnek vélem, ha az egész laktanya-ügy történetét motívumain s fejlődésén keresztül egész végkifejldéséig hivatalos okiratok szavaiban adom elé.

Álljanak itt tehát magok az okiratok eredeti szövegeikben ugy, a mint írva vannak.

Folyó évi október hó 14-ől következő átirat érkezett az itteni honvédhuszár ezred parancsnokságától a tanácsosoz:

„Tekintettel azon körülményre, hogy a Marosvásárhelyt állomasozó 9-ik honvédhuszár ezred 1-ő osztyáyanak elhelyezése meg nem felelő, különösen a legénységi szobák oly nedvesek, hogy az azokban való elhelyezés folytán a legénység egészségi állapota kockáztatik, a száladag raktárai nedvesek, azokban a ruházat romlásnak van kitéve; átaljában az egész lovas laktanya-telep a Maros áradásai által veszélyeztetve van, végre az irodák és pótraktári helyiségek a laktányán kiütl és messze vannak elhelyezve, szóval ezen szabályellenes elhelyezés állandóan a törvény értelmében fenn nem tartható, s miután az eddigi tapasztalatok arra mutatnak, hogy Marosvásárhely közönsé annyi képességgel nem bír, hogy ezen hiányokon egy új laktanya által alaposan segítene.

Ennélfogva a m. kir. VI-ik honvéd körületi parancsnokságnak folyó év október hó 12-én kelt 5388. g. o. számu utasítása alapján, a város tekintetes közönségét sürgősen felszólítom (sic!) vajjon az ezred illetve osztyái számára jövő év június végéig, egy az elszállásolási törvény értelmében megfelelő laktanyát hozzátartozóival együtt előállítani hajlandó-e, ellenkező esetben a m. kir. honvédelmi miniszter 35631. III. sz. rendelete szerint a lovaság Marosvásárhelyről már jövő évben egy más, már följárlott megfelelő állomásra fogna áthelyeztetni.“

Ezen átirat elintézésére, jelentősége folytán, mely administratív uton való elintéztést nem tűrt meg: nem tartozván a tanács körébe: illetékes ellátás végett áttétetett a város képviselőtestületéhez, mely ugyanazon hónap 30-án tárgyalta is, s a következő nyilatkozatot tett reá:

„Habár a kifogások, melyeket a huszárezred parancsnoksága, a lovas-laktanya több mint 10 évi, az eldigi kívánalmaknak megfelelő nyugalmas használatá után ez idő szerint teszen: közönségünk részéről csakis anniban, illetőleg azon mérvben ismertetnek el helyeseknek, a mennyiben a laktanyai épület egyik része nem megfelelőleg építtetvén, a Maros folyó közelsége folytán egyes falai átnedvesedtek, — mig ellenben azon kifogás, mely a legénység raktárai nedvességére vonatkozik, azon körülmény folytán, hogy a szóban levő raktárokat — az állam

a korlátolt lelkek a jelenkori civilizáció bizonyítékát látják. Szükséges, hogy a természet közvetlen tanulmányozása s tlüneményeinek szemlélese minden valódi emberre nézve, a nevelés első elemeinek egyikévé váljék; ki kell egyszerűsmind minden egyes egyénben fejleszteni az ügyességet és izom-erőt, hogy játsza mászsza meg a hegyecsúsokat, félelem nélkül tekintsen alá a mélységekbe, s egész lényében megőrizze az erőnek azt az egyensúlyát, mely nélkül az ember mindig csak a szomorúság és busongás fátolyán keresztül nézdelhet a legzebb tájakat is. A mai embernek egyesíteni kell magában minden erőneyit azoknak, kik őt a Földön megelözték; semmiről le nem mondva a civilizáció által részére nyújtott roppant kiváltságok közütl hajdani erejéből sem szabad semmit elvesztenie, sem megengednie, hogy őt életerőben, ügyességben, vagy a természet jelenségeinek ismeretében bármely vad felülmúja. A görög köztársaságok szép időszakában a hellének nem kisebb feladatot tűztek, ki maguk elé, mint azt, hogy fiaikat a kellem, erő és vitéség által kitűnő hőskökké neveljék; szintugy a mostani társadalnak is minden hanyatlás ellen csak magának a fajnak regenerációja által biztosíthatják magukat, fölgerjesztve az ifju nemzedékben minden térfias tulajdont, visszavezetve őket a természethez, s képesítve őket az ezzel való küzdelemre.

Ez az edző nevelés a maga egész nagyságában kifejllesztendi a természet iránti érzéket, melyet a korlátoltság és a szolgaság tönkretesz, de a tudomány és a szabadság ujja szűtl. A tudomány, mely a Földet lezánként olyan óriási organizmussá alakítja át, mely szelei, áramlásai, vlg-zőe és elektromos folyama által szűnet nélkül dolgozik az emberiség hasznára, megismereteti velünk azon eszközöket is, melyek által a Föld felszínét megszépíthetjük, s azt olyan kort-

által nyújtott bérelőlegből, maga a honvédség, még pedig a városi közönség megnyugvása ellenére építtetve, mint a város közönségét nem érinthető kifogás — épen jogosulatannak jelentő ki: mindazáltal tekintve azt, hogy a fénforgó kifogások némelyikét magának a közönségnek is helyesnek s így okadatoltnak kell ismernie: ugy a kifogások jogosultságának megszüntetése valamint azon érdekből is, hogy a honvéd-huszárság, mely már több éveken át volt Marosvásárhelyen elhelyezve — most innen más állomásra ne helyeztessék át: a megkereső ezred parancsnokság felszólítására kinyilvánítja ezen törvényhatósági bizottság: hogy ha bár a város pénztáranak nem csak a tényleg létező, de a közel jövőben is kedvezőtlennek mutakozó állapota miatt a város azon helyzetben, hogy már a jövő 1881. év közepéig egészen új lovasági laktanyát építhessen: bizton állíthatólag önérejn nem is juthat: mindemellett nem csak az előbb fölemlített indokból, hanem egyszersmind azon rokonszenvből is, melylyel a honvéd intézmény iránt kezdetől fogva viseltetett, s melyet a honvédség érdekeit érintő esetekben, az azon érdekek előmozdítása tekintetéből tényekkel is igen sokszor igazolt: ezuttal is nemcsak készségét jelenti ki, hanem ez irányban átiratilag megnyugtadni kívánja a honvéd-huszár ezred parancsnokságát, miszerint az esetre, ha az építkezési költséget, a mint előbb is történt, laktanyai bér előleg képen a honvédelmi kincstár ezuttal is fedezni fogja a laktanyának mind azon épületeit, melyeket az innen küldött és alább megnevezendő bizottsági tagok, s a honvéd-huszár ezred kiktldőttei, mint vegyes bizottság, használatra alkalmazatlanoknak és károsoknak jelentenek ki: a bérelőleg megnyerése után halogatás nélkül, bérelőleg nyújtás nélkül azonban 5—6 év leforgása alatt, de mindenesetre a kívánalmaknak megfelelően alakítja át, s nem fog vonakodni még attól sem, hogy a laktanya összes épületeinek falai helyébe esetleg új és lehetőleg vízmentes falakat huzasson fel.

Mely nyilatkozat fellől azon hozzatétellel értesítse a tanács a honvéd-huszár ezred parancsnokságát: miszerint annak tekinteten kiütl hagyja, s illetőleg az átiratban kifejezett föltétel további fontartása esetében: nem vehet igénybe ezen törvényhatósági bizottság egyetlen módot is melylyel a honvéd-huszár század más állomásra való áthelyezését megátoltni tudná.“

Ez a nyilatkozat, melytől senkisen tagadhatja meg a jó szándékot, s melyben elég értehetőleg kifejezve van, hogy a város csak a legvégső esetben szándékozik a huszárságot elbocsátani, abban t. i., ha a huszárság az átiratban tett kijelentését továbbra is fenntartja: a közgyűlés egyenes megbízása folytán kőzlöteték a huszár-ezred parancsnoksággal, mely folyó évi november hó 14-én következő választ adott arra:

„Folyó hó 2-án kelt 7724. számú hátrati becses átiratára vonatkozóssal, a m. kir. VI-ik honvédkörületi parancsnokságnak f. hó 11-én kelt 5873—90. számú rendelete folytán értesitem: miszerint — miután a közlött jegyzőkönyvi határozat szerint — a laktanya helyreállítása csak évek mulva eszközölhető, minden további tárgyalás egyelőre beszünttetetett.“

Ime, itt van tehát a laktanya-kérdés egész története, száraz hivatalos adatokkal, de annál világosabban s annál megdönthetlenebbül elé-

té alkothatjuk, mint a milyenről minden idők költői álmodoztak. Noha a tudomány már általakultalan mutatja föl előttünk a földgömbnek jövőbeli képét, mindazáltal nem egyedül ő fogja a munkát bevégezhetni. Szükség, hogy a tudománybeli előhaladásnak az erkölcsi haladás is megfeleljen. A mig az emberek harczban állandak, hogy ősi meggyőket s a nép és nép közötti költött határokat kiobb tágtítsák; a mig a tápláló talaj azon szerencsétlen félrevezetettek véreétől fog piroslani, kik vagy egy érabka földért, vagy valami ugy vélt becsületbeli kérdésért, vagy pedig csak pusztá boszúból harcolnak, mint a hajdani barbarok; a mig az éhezők a mindennapi kenyér s a szellemi táplálék után a nélkül fognak törekedni, hogy azt maguknak biztosíthatnak: mindaddig nem az a paradicsom lesz a Föld, melyet a kutató szemő a távoli jövőben már előre lát. A föld arczvonásainak nem lesz meg teljes harmóniájok, ha előbb az emberek igazságos és békés egyetértésben nem egyesültek. A „jókötöny anya“, hogy igazán széppé legyen, megvárja, hogy fiait testvéreként öleljék egymást, s hogy elvégre megkössék a szabad népek nagy szövetségét.

ROMÁN KÖZMONDÁSOK.

(Folytatás.)

Jobb valami, mint semmi.

*

A ki többet költ, mint jövedelme engedi, még puliczka sincs annak házában.

*

Kövesd meg magad, s megmondom, mely szent előtt hajolsz meg.

*

adva. Olvassa el tehát Öreg Márton úr ezeket: s akkor, ha csak egy csipetnyi részrehajlatlanságot érez magában, vessen fel a kérdést maga előtt: nem helyesebben tette volna-e, ha mielőtt recriminálni, kasul-bakul sértegetni kívánt: a tények logikáját is szemügyre vette volna?

Mert, hát vallja meg őszintén Öreg Márton úr: azon fellépés után, melyet most színről-színre lát, tohetett-e egyebet a város tanácsa és képviselő-testülete, mint a mit tett, s nem helyesen járt-e el akkor, midőn a most már ismeretes határozatát meghozta? De vallja meg őszintén azt is Öreg úr, igaza van-e akkor, midőn azt állítja a tanács és képviselő-testülettől, hogy a huszárság jogos kérelmének helyet nem adott? Hát abban is igaza van-e Öreg úrnak: hogy a városi tanács nagy alumszissággal tárgyalta ez ügyet, s végtére is oly határozatot létesített, melyet a honvédség egyáltalában elfogadni nem tudott. Hiszen, ha figyelemmel olvassa el azokat a hivatalos iratokat, miket közlöttem, lehetetlen lesz észre nem vennie, hogy a tanács nem csak hogy nem határozott fölötte, de érdemlegesen még nem is tárgyalta az ügyet.

Bar mint fogjuk is föl Öreg Márton úr nyíltlevelét, mégis csak két dolgot bizonyít az, melyek éppen nem thűtetik föl valami előnyös színben Öreg Márton urat.

Az egyik az: hogy Öreg Márton úr nincs tisztában a tényekkel.

A másik: hogy Öreg Márton úr nem tartozik azon emberek közé, kik fellépéseikben meg tudják őrizni a mérsékletet.

A mit aztán ez az én főszólalásom bizonyít, az már nem Öreg Márton urra, hanem a nagy közönségre tartozik. Ennek kell itéletet mondani a fölött, hogy ha a huszárság elvitetik Marósvásárhelyről, ki lesz oka annak: a város-e vagy a huszárság? Itélje meg maga a közönség: helyesen járt-e el a honvédség a várossal szemben, mely több mint 10 év óta az áldozatok szakadatlan sorát tette érte, s helytelenül-e a város, a midőn elengedi távozni köréből a huszárokat? Itélje meg azt is a nagy közönség: jogos volt-e a huszárság kívánalma, midőn a várostól 8 hó alatt egy egészen új 50—60,000 ftba kerülő lakotnya építését követelte, s vállalkozhatott-e arra a város, hogy 8 hó alatt, melyből plane 6 hó tére esik, felépítse azt? Itélje meg azt is: volt-e joga a honvédségnek kifogásolni azt a lakotnyát, melyet 10 évnél régebb óta használnak, melynek kiegészítésére ő maga eszközölt a kincstártól előleget, s melynek a legathatózottabban rossz részét éppen maga építtette?

Én, a mi engemet illet, nem kívánok itéletet mondani s legfőlebb annyit jegyzek meg, hogy egy olyan töröl szakadt székel város, milyen Marósvásárhely: mégis csak megérdemelne egy kis nékelletet a magyar honvédek részéről. Mert ha csakugyan bekövetkezik, a mit Öreg Márton úr akar elhíttetni magával a közönséggel, hogy Vásárhelyből nem sokára nagy község lesz: egy ilyen derék székel városnak aláhanyatlása — én legalább úgy hiszem — nem csak magának a városnak, hanem az egész országnak, s ebben talán a magyar honvédségnek sem válik gyönyörűségére.

Ajtai Mihály,
polgármester.

Kancsalul néz, mintha meg akarna lóni.

*

A kancsal nem oda itt, a hová néz.

*

Szép az arcza, mint a kép s csuf a szája, mint a tehénpásztoré.

*

Szép arcz számár fón.

*

Szemben csókol, hátban piszkol.

*

A tisztelet több mindennél.

*

A tisztelet tiszteletet szűl, s az aján-dék csak kölcsönbe megy.

*

A ki nem tiszteli a törvényt, azt haszontalannak nevezzük.

*

Nem tudja a mokány, mirevaló a sáfrány.

*

A juhászt kutya nélkül a farkasok kenyér nélkül hagyják.

*

Elég egy asszony egy szekér fázéknak.

*

A ki előtt nem vagy kedves, annak ne adj botot a kezébe, nehogy a fejébe kollints.

*

Csóka csókával, kutya kutyával.

*

A csókat nem lehet eladni csalogány gyanánt.

Fordította:

Moldován Gergely.
(Folyt. köv.)

Koleti szeminarium.

A képviselőház a tavasszal határozatilag kimondta, hogy kívánatos volna a budapesti kir. tud. egyetemen a koleti nyelvek tanítására szeminariumot állítani fel. A közoktatástügyi miniszter elkészítette e tárgyban jelentését, mely tudatja, hogy a királynak elvilleges engedélyét erre kinyerte.

Most is úgy vagyok meggyőződve, — mondja a miniszter — hogy egy a budapesti egyetem mellett felállítandó koleti szeminariumnak gyakorlati értéke és értelme csak akkor lehet, ha az a magokat benne képzendő ifjaknak ugyanazon előnyöket nyújtandja, melyeket az eddig közös költségen fenntartott bécsi koleti akadémia; ha a budapesti koleti szeminariumnak végzett ifjak leteendő államvizsgálatuk által képesítve lesznek arra, hogy éppen úgy, mint a bécsi koleti akadémia végzett és megvizsgált növendékei egy évi gyakornoki szolgálatra a közös külügyminiszteriumba felvétessenek és azután egy, a monarchia két feléből, a paritás alapján szervezendő vizsgáló bizottság előtt leteendő gyakorlati konzuli vizsga után a diplomáciai szolgálatra is felvételssenek.

A miniszter a felállítandó szeminarium költségét hozzávetőleg 25—30 ezer ft-ra teszi.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. nov. 25.

Helyi hírek.

— **Kéler Ilona** kisasszony állapotáról a legutolsó orvosi jelentés azt mondta, hogy „örvendetes meglopétésünk re javulni látszik.” — e hír kellemesen hatott a közönségre; s mi már remélni kezdtünk, hogy színhá-zunk e legjelesebb tagja felépül, s hazai színészettünk e kiváló alakja művészi pályáját tovább folytathatja. Most a legnagyobb sajnálatunkra vettünk egy oly tartalmu jelentést, mely végképen megsemmisíti az eddig táplált reményt, s mintegy előkészít a veszteség tudatához. Az orvosi jelentés így szól: „Kéler Ilona k. a. állapotáról fájdalom ma ismét kedvezőtlen jelentést adhatunk, ugyanis: A mily örömmel tudattuk tegnappal reggel, hogy az állapotban némi javulás mutatkozott, ép oly sajnálattal kell ma kijelentelnünk, hogy a mint az ilyenü bántalmaknál rendszeren történni szokott, tegnappal délfele az erők hanyatlása hirtelen túlsúlyra kapva, a lát-szólagos javulás helyett felette aggasztó tünetek léptek fel, melyek még ma is folyton tartanak. Kolozsvárt, nov. 25. 1880. reggeli 8 óra. Dr. Nagy József.

— **Nemzeti színház.** Tegnap Molierest volt; és nem vala néző közönség; a csekély számú bérlőkön kívül, alig érdeklődött pár ember a „Fővársny” előadása iránt. Mindenesetre sajnos, hogy akkora közöny vett erőt a híres kolozsvári színházpártolókon. Gabányi Árpád Harpagónja gondos tanulmányt mutatott, pár jelenete művészi kivittl vala. A közönség zajosan tapsolta a kifűnő színészt, kinél aligha van színhá-zunknak szorgalmasabb s saját szerepvörében jelesebb tagja. A mellékszereplők messze hátra maradtak, különösen ifj. Szilágyi. Borowszki Matild k. a. sajnálatunkra visszacsett sem-mitt mondó szereptagolásába.

— **Pálmay Ilka** asszony néhány napi gyöngélkedés után ismét megkezdí működését, s már holnap látni fogjuk Fatinitizában.

— **Emlitettük**, hogy a tegnappal előtt éjjel esendzavaró fiatal emberek „a hatóság által a rend fenntartására tett intézkedéseknek nem engedelmeskedtek.” A dolog azonban nemcsak ily csekélység. Derék rendőreink mint sajnálatl halljuk igen komoly veszélyben forogtak. A fiatal emberek nagy danaszóval illetlen lármával vonulván utcaáról utcára, rendőri őjrátat által lettek volna szétrobbantandók. Ámde a fiatal-ság ellentállt. A rendőrség erősítéseket hozott. A haza reményei elleneszegeültek. A rendőrség felvert minden alvó lelket a város házán s teljes gálában rukkolt ki a takarékpénztár tornyos vad indus styllban épített háza elé. A reményteljes események ennek is ellene szegültek. Dulakodás fejlődött ki s a fiatalság a büntető törv. könyv 163 §-ában említett azon vétséget követte el, hogy a „hatóságot” hivata-sa gyakorlatában megakadályozta s valaminek elhagyására kényszerítette.” Ez a „valami” az említett jeles épület környéke volt, honnan rohamlépésekben vonultak vissza a város nyugodalmának őrei a tanácsházba. Sőt „valami” vala a tanácsház nyílt kapualya is, melyet nagy szaporasággal sikerült is elzárni a kapukkal a veszélybe forgó derék rendőröknek. Mint beszélük egészen eltörleszolták bellülről a kapukat mindennemű agyruhákkal s biztonságban érezve magukat szivrázó hangon kiabáltak segítségért. A fiatalság megeléglőlvén azonban az eredményt, ott hagyta a diadalmas csatatér és haza vonult. Ma egy párt közülök, mint halljuk, kihallgatott a hatóság, s valószínűleg azon szives kéressel fog a vizsgálat után haza bocsátatni: sziveskednének mások kisebb tömegekben mulatni, minthogy beláthatják, hogy a város nyugodalmának fen-tartói nem elégségesek nagyobb tömeggel való akezióra, s esetleg egy hasonló alkalommal még valamelyik derék rendőri komoly veszélynek len-

ne kitéve — mit elkerülni minden polgárnak ke-resztyni kötelessége.

— **A ferdítések** mérhetetlen birodalmából, melyet ma napság a német sajtó tart bérben s rüpti ki posványai közül a retentő vadkacsákat a világra — ismét egy érdekes példányt bocsátottak világra. Mint az „Egyetértés”-ben olvassuk, a „Daily Telegraph”-nak egy nagyobb bécsi lap tudósítója úgy táviratozta meg a Bartha Miklós esetét, mintha „magyar tisztek” követték volna el a szerkesztőn azt a brutalitást. A távirat czíme: „Outrage by hungarian officers.” Az hiányzik csak — mondja az „Egyetértés”, — hogy Barthát úgy fessék le, mint a ki, mert a németiség ügyét szolgálta, vagdatlatot össze orvul a barbár, zabolátlan magyar tisztek által.

— Időjárás. Kolozsvárt, 1880 nov. 25-én reggel 7 ó. 45 p. hőmérsék 4. 3 légnyomás 783. Dálben 12 hőmérsék 66. légnyomás 788.

Hazai hírek.

— **Nagyáról** László Dávid úrtól lapunk 268-ik számában közölt azon hírre nézve, mintha Nagyágon nevezett ur lenne a tanító — azon felvilágosítást vettük, hogy ő ott tanító soha sem volt, a mi dicséretes ezen iskola magyárosodására nézve el mondott Bodor Miklós vezér tanító urat illeti.

— **Tisztelet a kivételeknek.** Timko a kassai szerkesztő, mint említettük, a hadparancsnoksághoz jelentette be, hogy őt a tisztek meg akarják támadni egy cikk miatt, melyet a Bartha-estet alkalmából írt. Mint ma olvassuk, Ziegler altábornagy megfittotta a katonáknak, s minden tisztnak szigoruan, hogy ez ügyben önhatalmulag elégítélet vegyen, mivel ő maga fogja a szükséges lépéseket megtenni. Az körülminált cikkek a legsértőbb kifejezésekkel van írva, de ott dereng a végén a következő kiengesztelő passzus: „tisztelet a kivételeknek.” Marósvásárhelyi emberek ismerik ejeles mondatát. Egy dör-gő hangu derék hazafit akolbólitottak ki valami községi választásnál a tiz tagból álló kandidáló választásért érdemes tagjai — s ez alkalomból a következő történetke születte meg: Színhely: a füstös kávéház. Személyek: a dör-gő hangu bus hazafi s egy asztal társaság, melyben a kandidáló bizottság egy tagja is jelen van. Elő-adatki a bus hazafi által a következő vélemény: „Mind hitvány nyomorult mind a tiz ki engem a mai gyászos napon kikandidálni merészt. Mind a tizek gazok sen.mirevalók.” Közben észreveszi az asztal mellett a „tizek” egy tagját s a legmelyebb baszusból görgeti ki nagy bajusza alól: „Mind, — tisztelet a kivételeknek” Így beszélik ezt Vásárhelyt.

A Zichy-Károlyi párpajnak utó-játéka is lesz. Gróf Széchenyi Béla ugyanis a végtárgyalás alkalmával egész bátározottan kinyilatkoztatta, hogy ő nem mint tanu, hanem mint párbaj segéd szerepelt a végzetes kime-netell ügynél. Az arisztokracia legnagyobb része az ügyet csak is „kiállásnak” és nem párbajnak tartotta. Gróf Széchenyi Béla nyilatkozata visszatzetszt szűlt s oly élesen magyarázatott, hogy valószínűleg párbaj lesz a dologból. Mint értesültünk, az elítelt ifj. gr. Károlyi István nem fog a királyhoz kegyelemért fordulni, a Zichy-család ellenben mindent elkövet legfel-sőbb helyen, hogy a büntetés elengedtessek.

— **Az omladina betiltva.** Az újidé-ki Zásztava szerint a belügyminiszterium folyó évi november hó 8-án 50427. szám alatt kelt rendeletével nem hagyta jóvá a szerb „Omladina” alapszabályait, s egyttal az egyesült szerb fiatalság minden további működését betiltotta. Az indokolás szerint az omladinaalapszabályok azért nem láttathattak el a helybenha-gyó záradékkal, mivel azok az 1875. évi egye-sítleti szabályrendeletnek nem felelnek meg, mely-nél fogva magyarországi egyesülteknek idegen alattvaló nem lehet rendes tagja.

— **Furcsa utlevél.** A Temesvárt meg-jelenő „Délmagyarországi Lapok” írja: Egy vá-ro-sunkban lakó pinczér ezeltő négy évvel meg-jelent a főkapitányságnál, hogy igazolási jegyet kérjen. Miután azonban itteni illetősége nem konstatalhatott, kérelme nem volt teljesíthető. Mit tett tehát? Nekidűhősködött, s honnan, hon-nen nem, kerített egy marhalevelet, s ezzel ut-nak indult. Összejárta Szerbiát, Oláhországot, Szlavoniát, a Szerémséget s mindenütt jelentke-zett is, még pedig a passzus olómutatása mellett. A hatóság hol először jelentkezett, nemnézte meg a passzus belsejét, hanem talán hamarjában a hátára vezették, hogy „Ge-meldet am” stb. A következő hatóságok ezután még kevésbé tartották szűkségnek a „marha utilevelet” megnézni és sorba rávezették a „Gemeldet”-et. A leleményes pinczér négy évi utazása után végre városunkba érkezett s nagy fitytyol monda, hogy mily kevés bece van az igazolási jegyek- vagy külföldi utleveleknek. — A marhalevél, mely tehénről van kiállítva, a következőképen szól: 7 éves, fejős tehén, vöröses, jobbszarva törött, hátulso lába o jeggyel.

Vegyes hírek.

— **Mint már említettük**, Blaque, a francia forradalmár egy új lapot ad ki, melynek czíme: „Se isten, se úr.” A lap első szá-

ma pár nappal előbb jelent meg; a leghatáro-zottabb kommunista vezetők a munkatársai. A lap élen Blanqui házi urának, Rohan grófnak abbeli felszólítását közli, mely szerint a gróf a szer-kesztőség bejárata felé elhelyezett feliratnak „ni dieu, ni maitre” eltávolítását követeli, mivel ez megqecstenlenti tulajdonát. — Blanqui e felszól-lítás a maga módja szerint magyarázza s te-szi nevesítését.

— **Törpék.** London látványosságai közé most négy törpe is tartozik, kiket nem rég hoz-tak Ámérikából. A legnagyobbik, Commodore Foot nevű német származásu emberek. Nayneben Indiánában született; harminczkét éves és nem nagyobb, mint egy közönséges méhkas. Commodore Foot egy aranyérmét visel, melyet a washingtoni nők adtak neki elismerésül, hogy ő a legkisebb és legneveltebb emberke, a kit Amerika valaha felmutathatott. Nagya van vele, hogy Tom Thumb tábornokot vele állították ki, s a tömeg alig méltatta figyelemre. Miss Anigley igen csinos teremts; ruházata olyan, mint egy XIV. Lajos korabeli grófné, a megfordított teleszkopon át szemléljük, s a nőnem gyöngédsége teljes mér-tékben még van benne. A kedves kis pár mel-lett van egy iczi piczi emberke a tizenhat éves Mite-tábornok, akkora, mint egy bábu; tizenhat éves és súlya csak kilenöz font. Termete csinos, haja szőke, szépen, divatosan van öltözve, tartása férfias, de hangja olyan, mint egy fiúé. A gyűj-temény legesodálatosabb tagja miss Lucia Zora-te, egy tízennyelő éves mexikói nő a ki csak öt fontot nyom. Egész formája játszó babára emlé-keztet. Igen kacsér, hín, és csacska. Azték ar-cza, hajlott zsidos orra és sötét bőre van. Mond-ják, hogy születésekor bűlcső helyett egy gya-pottal kitöltött fűszeres dobozba tették. Akkor 2 és fél fontot nyomott s egy év alatt már elérte mostani nagyságát.

CSARNOK.

Apróságok.

A földmives ajánlata.

A dézmarendszer szűkségképp általmára volt a földművelés előhaladásának. Egy lelkes így szolt egyszer egyik községbelléhez:

— Péter gazda, azt hiszem, hogy ha mind kiszedné a köveket ebből a szántóföldből, jól megrágyázná, jól megmivelné, a helyett, hogy parlagban hagyja, s bevétné tisztá buzával, jó aratást remélhetne utána.

— Megigéri nekem tisztendő ur, hogy az-tán soha sem vesz dézmát terményemből?

— Ezt nem ígérem, az egyházközség jo-gáról le nem mondhatok, felelt a pap.

— No akkor tisztelendő atyám oda adom, önnek adom földemet, ha mindazt megtérve, mit nekem elmondott, megengedi, hogy a terményt én tizedeljem meg magam részére.

Ügyesen alkalmazott bók.

Canti hercege, a család utolsó sarjának atyja, egy ízben meghívtá volt ebedre, a szel-lemdus Voisenon apátot. Az apát megfede-kezett e napon a meghívásról, nem jelent meg a hercegnél.

Másnap az apát egy barátjával találkozik, ki így szólítja meg őt:

— Ő fensége ugyancsak boszus volt teg-nap, a miért nem jelent meg asztalánál. A fele-dékeny apátnak ekkor jutott eszébe, mily nagy hibát követett el, s nem mulasztotta el a legkö-zelebbi elfogadási napon a herceg színe elé já-rulni, hogy kikérje bocsánatát. A mint ő fensé-ge megpillantotta őt, hátat fordított neki, a nélkül, hogy figyelmére is méltatná.

— Oh Fenség! szolt hangosan az apát, mennyire át vagyok hatva a hátától ön nagy-lelkűségért. Azt mondták nekem, hogy fenséged haragszik reám, s most ennek éppen ellenkező-jét tapasztalom.

— Hogy, hogy? kérdé a herceg.

— Fenséged nekem hátat fordított, ezt pe-dig ellenséggel szemben sohasem szokta tenni. E jól alkalmazott bók kiengesztelte a ha-ragvó herceget.

Különös igazságszolgáltatás.

A porosz koronaörökös neje 1778-ban egy vég nagyon drága ruha-kelmét rendelt meg ma-gának Lyonnól. Stettin-be kellett, hogy szállít-sák, hol a hercegnő székelt.

Mivel a külföldről bevitt kelmékről tekin-télyes vámösszeget kellett fizetni, a határszél-né az illető vámhivatalnok feltartóztatta a kelme át-vitelét, míg meg nem vámolja, minden tek inte nélkül a magas rangu egyénre, kinek az czi-mezve volt. A hercegnő felboszankodva ez el-járáss felett, rendeletet adott, hogy a vámtiszt azonnal jöjjön Stettinbe, s maga személyesen hozza el a megvámolandó kelmét, ő fensége színe elé. Ki alig hogy megpillantotta a belépő hiva-talnokot, mérgesen kiráutotta kezéből a hozott csomagot, s másik kezével egy jó erős pofont mért az illető arczára. A vámhivatalnok panaszt emelt s egy emlékiratot nyújtott be a királyhoz, melyben kiemelte azt, hogy a fejedelem jogai-ban megrovíditott, s egyik tisztviselője hiva-talos eljárása közben meggyaláztatott. A király erre azon határozatot hozta:

— A kelme megmarad a királyné birtoká-ban, én elszenvedem a jogomon ejtett csorbát; a vámtiszt eltltti a kapott pofont. Mi a meggya-láztatást illeti, ettől megtisztultnak nyilvánítom őt, miután oly szép kezektől kapott pofon nem gyalázhatja meg egy vámhivatalnok arczát.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL. *)

(Nyílt kérdés a kolozsvári kir. köz-jegyzői kamarához.)

Tekintetes Szerkesztő úr!

Egy sajnos és tarthatatlan helyzet meg-szüntetésé reményében, engedje meg a t. Szerk. úr, hogy nyíltan megkérdessem a kolozsvári kir. közjegyzői kamarát, hogy:

1.) azon köztudomású állapottal szemben, (jogelétünk egyik igen fontos intézménye váro-sunkban F. G. kir. közjegyző által lestilyesztet-vén) — mit tett addig a kamara?

Környékünkben a közjegyzői intézmény hitele és tekintélye veszendőben van, mert F. G. közjegyző a felek bizalmát jó ideje elvesz-tette.

Tudom, hogy a helyi kir. törvényszék el-nökénél panasz emeltetett F. G. ellen, minek folytán a kamara az ügy tisztázására megke-restetett.

Tudom, hogy a kamara megejtette a vizs-gálatot, mely alkalommal hivatalosan konsta-taltattott, hogy: F. G. kir. közjegyző, (öt bíró-sági hivatalnok és két ügyvéd egybehangzó val-lomása szerint) annyira át adta magát a sz-e-s italok élvezetének, hogy köz-jegyzői hivatal viselésre többé nem alkalmas.

Mint hogy a kamara által keresztltvitt vizs-gálat eredménye F. G. magaviseletén ma is sem változtatott semmit, s a pár hóval konstaltált sajnos magatartás ma is a jelzett stadionon áll, s az alább említendő joghátrányok és zavarok ennek folytán most is napirenden vannak: kér-dem a kir. közjegyzői kamarát, ezen botrányos helyzetet mikor kívánja már megszüntetni?

2.) Minthogy a kamara vizsgálata alkalmával kiderült, hogy F. G. a vizsgálatig ez év-ben kiállított ügyiratokat az ügykönyvbe nem vezette be, hogy még hagyatékí ügy, csaknem lehetetlen! még 1875-ből is volt ellátatlantól, több mint 100 aláírás van hitelesnek je-l-e-z-v-e a jegyzőkönyvben, s ezek aláírása tel-jesen hiányzik; az ügy iratok kiállítása szem-beszűk szabálytalanságot mutatnak, sőt merő-ben semmis, érvénytelen aláírások találtattak, daczára a törvény ellenességnek: számtalan ok-iraton törlés, szavak, sorok becsusztatása, tanu hiány stb. stb. konstaltaltattott: kérdem a kir. közjegyzői kamarát, mit tett F. G. közjegyző kvalifikálhatlan, törvénytértő, jogzavará, káros közhivatali ténykedésével szemben?!

Tekintve, hogy F. G. közjegyző hivatalos eljárásában teljesen elvesztette a környék bizalmát, s a közjegyzői intézményt magaviselete által oly színben tűnteti fel, mely a legűs-b-er-e-d-ményében a felek károsodását vonja maga után, s mert mint kamarai tag végtelen iszákossága folytán a közjegyzői testület iránt való tiszteletet, becslést felkelte-ni nem tudja, ismételtlen kérdem a kir. közjeg-y-zői kamarától, mikor szándékozik városunkban oly helyzetet teremteni, mely megfelel: a ma-gánfelek jogbiztonságának, a kamara tisztessé-gének és a törvénynek?!

Besztercze, 1880. nov. 23. . . . dz.

KOZGAZDASÁG.

HETI VÁSÁR.

— Kolozsvár 1880. nov. 25. —

A mai betivásár forgalom, élénkség tekin-tetében mögötte áll a közlelebbieknek.

A gabona-piaczon a behozatal közepes, a kereslet sem több, az árak keveset csökkente-ek: 77—78 k. buza heotliter szerint 9 ft, 75—76 k. 8 ft 60 kr, 71—72 k. 60 frt, 69—70 k. 5 ft 60 kr, 75 k. kukorica 3 ft 30 kr, 42 k. zab 2 ft 15 kr.

*) E rovat alatt megjelenő közleményekért csupán a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget.

Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTÉR. *)

Hirdetmény.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy erdélyi vezérügynökségünk, mely eddig Kibédi Biasini Domokos úr által képviseltetett, saját irodánkba, Kolozsvárt, Hel-fy Adolf úr bel-középutezai 2. sz. a. házába helyeztük át.

Budapeston, 1880. november havában.

The Gresham

Life Assurance Society
magyarországi fiókja.

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért semmi felelősséget sem vállal.

Szerk.

